

Nr 285.

Godkänd av första kammaren den 27 maj 1930.

Godkänd av andra kammaren den 27 maj 1930.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tionde huvudtiteln gjorda framställning angående verkställande av undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade jämte en i ämnet väckt motion.

(Statsutskottets utlåtande nr 154.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 3 januari 1930 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1930/1931 har Eders Kungl. Maj:t under tionde huvudtiteln (punkt 41 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag) föreslagit riksdagen att för verkställande av undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, å riksstaten för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion, II: 180, vari hemställts, att riksdagen måtte för verkställande av undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, å riksstaten för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

Till stöd för sitt förslag har motionären anfört följande:

»Under tionde huvudtiteln har Kungl. Maj:t hemställt om anvisande för nästkommande budgetår av ett extra reservationsanslag å 75,000 kronor för verkställande av undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade. Beloppet understiger med 25,000 kronor det av geologiska undersökningen för ändamålet begärda.

Inom det malmförande området i Västerbotten har endast en mindre del av hittills upptäckta malmtillgångar blivit för kronans räkning inmutade. Huvuddelen har inmutats av de två enskilda gruvbolag, Skellefteå gruvaktiebolag och Västerbottens gruvaktiebolag, vilka jämsides med geologiska undersökningen bedrivit malmetning därstädes. Anledningen härtill torde vara den, att de enskilda gruvbolagen förfogat över betydande ekonomiska resurser, vilka medgivit undersökningar i mycket omfattande skala, medan statens organ haft förhållandevis begränsade medel till sitt förfogande. Men icke nog med att de enskilda bolagen på detta sätt ägt möjlighet att lägga under sig malmtillgångar, vilka bort kunna bli statens egendom om geologiska undersökningen förfogat över nödiga medel. Det har även inträffat, att de enskilda bolagen kunnat förvärva enskildas jordägarandelar till av statens organ upptäckta malmynd, beroende på att geologiska undersökningen saknat för inköp av sådana andelar behöfliga resurser. På detta sätt ha kronans intressen blivit i hög grad eftersatta.

Det synes vara en oklok ekonomisk politik att genom njugghet vid medelsanvisningen lägges hinder i vägen för geologiska undersökningen att bedriva sina undersökningsarbeten i tillfredsställande skala. Då undersökningen begärt ett så blygsamt belopp för nästa budgetår som 100,000 kronor, bör detta kunna beviljas utan nedprutning, i all synnerhet som de skäl, departementschefen anfört för nedprutningen, icke verka fullt övertygande.»

I likhet med departementschefen anser riksdagen medel böra beredas å riksstaten för ifrågavarande ändamål jämväl för nästkommande budgetår.

Vad angår anslagsbeloppets storlek, har Eders Kungl. Maj:t, såsom nämnts, äskat ett anslag å 75,000 kronor, under det att motionsvis ifrågasatts, att anslaget bör bestämmas till 100,000 kronor.

Vid prövning av denna fråga har riksdagen icke kunnat undgå att finna de av Sveriges geologiska undersökning och motionären framförda skälen för anslaget bestämmade till sistnämnda belopp böra tillmätas sådan betydelse, att riksdagen funnit sig böra anvisa beloppet i fråga. Under erinran om att ett anslag å 100,000 kronor anvisats för nu berörda ändamål å löpande budgetårs riksstat, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och ovanberörda motion, II: 180, för verkställande av undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, å riksstaten för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

Stockholm den 27 maj 1930.

Med undersätlig vördnad.